

===== Demokraasi =====

:date: 2014-11-23 02:18:14 +0200

.. :Author: Emin Reşah

Demokrasinin *bizatihi* dünyayı değiştireceğine inananları anlamam zor. Naçizane demokrasiyi adaletin *sebebi* değil, *sonucu* gibi gören ve günümüzde bir slogandan öte pek de anlamı olmadığını düşünen biri olarak, her hastalığa demokrasi reçetesi sunmam herhalde hiç mümkün olmayacak.

Slogan diyorum, çünkü günümüzde Kuzey Kore *Demokratik* Halk Cumhuriyeti de, Amerika Birleşik Devletleri de, Türkiye Cumhuriyeti de *demokrat* olduğunu iddia eden devletler. Sadece Cumhuriyetler değil, Meşrutî (Anayasal) Monarşiler de demokrat, sorabilirsek Suriye'nin Esad'ı da, Libya ve Mısır'ın sabık diktatörleri de demokratır eminim. Neticede yeryüzünde *halk adına* yönetmeyen kimse yok, demokrasi de herkesin ağzına sakız olabilecek kadar elastik.

Eline sopayı alıyor ve halka dönüyorsun, *sizin adınıza yönetiyorum, değil mi?* Onlar da *belâ ya büyük önder, tabii ki bizim adımıza yönetiyorsun, senden alâ yönetici mi bulacağız?* diyorlar, oluyor sana demokrasi. Veya Amerikan sistemi dedikleri şeyde, insanlara aslında birbirinden pek farkı olmayan iki aday sunuyor ve *bunlardan hangisi seni yönetsin?* diyorsun, onlar da birini seçiyor. Amerikalılar tabi orada bırakmıyor, işin *liberty* kısmı da var, *faydasız olduğu sürece düşünmek, konuşmak ve gösteri yapmak serbesttir* diye özetlenebilir bu da.

Demokrasinin sloganından değil de, gerçeğinden bahsedeceksek, güç dengelerinden konuşmamız lazım. Ekonomik gücü, silah gücünü, siyasi gücü nasıl dağıtacağız? Kimin dediği ne kadar muteber kabul edilecek? Hangi değerleri diğerlerinden üstün tutacağız? Toplum nereden nereye gidecek?

Bu sorulara cevap vermeden, *demokrasi olsun* demenin bir manası yok. *He he olsun* derim bana soran olursa, *demokrasi olsun, inekler yesin, süt olsun, yoğurt yapalım, peynir yapalım* falan.

Diyecekler ki, *bu sorulara Batı'da cevap verilmiş, biz de onların verdiği cevapların aynısını verebiliriz*. Batı dediğimiz zaman tek bir görüşten bahsetmediğimizi şimdilik unutalım, yani Amerikan tipi büyük şirket kapitalizmi ile, Fransız tarzı yarı devletçi kapitalizmin veya İskandinav ülkelerindeki refah sisteminin bu sorulara farklı cevaplar olduğunu unutalım ve *az sayıda ekonomik aktör varken, nasıl bir demokrasi olabilir?* sorusunu soralım mesela.

Neticede insanlar için temel ihtiyaçlarını karşılamak, *özgür düşünmekten* daha önemli. Temel ihtiyaçlarını karşılaması da bu ekonomik aktörlerin doğru çalışmasına bağlı. Ekonomik aktörlerin sayısı az olduğunda, bunların bir araya gelip, kendi menfaatlerini halk aleyhine genişletmeleri kolaylaşıyor. Kendi menfaatlerinden başka derdi olmayan büyük şirketlere midelerinden bağlı insanların, bir takım demokratik idealler uğruna aç kalabileceğine mi inanalım? Veyahut

bilgi/medya gücünü elinde bulunduranların toplumları yönlendirebildiğini gözden mi kaçıralım?

Güç nerede, ne şekilde temerküz etsin? Kim onu ne şekilde kullansın ve ne şekilde kullanamasın? Gücü kim nasıl kontrol etsin ve bu kontrol mekanizmaları nasıl yozlaşmasın?

Demokrasiden bahsetmeye başladığımızda bu gibi önemli soruları halının altına süpürüyoruz. Cevabını vermemiz gereken soruları boşverip, sanki ortada *demokrasi olmasın* diyen varmış gibi, *bütün sorunların çözümü demokrasi* demeye başlıyoruz. Bunun getirdiği zihni tembellik sonunda hiç bir şeyi konuşamayan, sadece habire slogan üretip, ajitasyon yapan bir siyasete yol açıyor.

Türkiye’de, Gezi Parkı ve sair olayların gösterdiği bir şey varsa, herhalde meclisteki muhalefetin işlemediğidir. Sokağa çıkan insanlar, kendilerinin mecliste temsil edilmediğini düşünüyor olmalılar. Bu da büyük ölçüde, meclisin neyi konuşup, neyi konuşamayacağının sınırlarının belirlenmiş olmasından kaynaklanıyor. Açık açık *başörtüsü yasaklansın* diye muhalefet etmek meclisteki partilerin harcı olmadığı için, bu fikirdeki insanlar tencere tava çalarak muhalefet etmek zorunda kalıyor. Türlü çeşit laf cambazlığıyla, hem mesture kadınlardan oy talep edip, hem de onların *daha az eşit* olduğunu düşündüren bir siyaset yapmak gerekiyor mesela. Siyasetçiler aklındakini açık açık söyleyemediği ve adı üstünde *siyaseten doğru* kalmak zorunda olduklarından, Başbakan çıkıp, *mozole önünde düdük öttürüp dikilmek inançlarıma aykırı* diyemiyor. Başbakan olmuşsun ve din ve vicdan hürriyetin yok, böyle bir şey demokrasi.

Bu sadece barajlarla, seçim sistemiyle ilgili değil, siyasetçinin gözetmek zorunda olduğu envai çeşit güç odağından ve halkın bu güç odaklarından sadece ufak biri olmasından kaynaklanan bir durum. Bu ülkedeki iri kapitalistler, eğer tüm malvarlıklarını bu uğurda harcamayı göze alırlarsa, Başbakan’ı indirebilir mesela; yaptıkları işi yapmayı bırakmaları, sattıkları malı satmayı bırakmaları yeter. Beraber hareket etmeyi başarabilen 100 Kapitalist, milyonlarca kişinin meydana getirdiği etkiden fazlasını meydana getirir. Bunu görmezden gelerek sabah akşam demokrasiden bahsetmenin bir anlamı var mı?

Liberal Demokrasi, sınıf hareketlerini adil kılma konusunda sınıfta kaldı. Bununla beraber alternatifi olabilecek bir sistem de *henüz* mevcut değil ve işleyen makineyi, arızalarını düzeltmek için durdurmak da iyi sonuçlar getirmez. Dünya 1848 devrimlerine benzer bir yere doğru gidiyor, henüz değil, daha bir 10-15 yılı herhalde var, ancak refah devletlerinin kundaklarında oynanan demokrasiciliğin sonuna geliyoruz.